

Vyhláška č. 21/1979 Sb.

VYHLÁŠKA

Českého úřadu bezpečnosti práce
a Českého báňského úřadu

ze dne 22. ledna 1979,

kterou se určují vyhrazená plynová zařízení
a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti

ve znění vyhlášky č. 554/1990 Sb.,
nařízení vlády č. 352/2000 Sb. a vyhlášky č. 395/2003 Sb.

Český úřad bezpečnosti práce podle §5 odst. 1 písm. d) a f) zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, (dále jen "zákon") a Český báňský úřad podle §57 odst. 1 písm. d) zákona č. 41/1957 Sb., o využití nerostného bohatství (horní zákon), a podle §10 písm. a) a c) zákona České národní rady č. 24/1972 Sb., o organizaci a o rozšíření dozoru státní báňské správy, v dohodě s příslušnými ústředními orgány stanoví:

§1

Rozsah platnosti

§1 (1) Vyhláška je závazná pro organizace, na které se vztahuje působnost orgánů státního odborného dozoru nad bezpečností práce,^[1] a pro právnické a fyzické osoby, které vykonávají podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů^[5] (dále jen "organizace").

§1 (2) Vyhláška se nevztahuje na výrobky stanovené k posuzování shody podle zvláštního zákona^[2a] a nařízení vlády^[2b] před jejich uvedením na trh a na technická zařízení podléhající dozoru orgánů uvedených v § 3 odst. 2 písm. a) a b) zákona.

§2

Vyhrazená plynová zařízení

Vyhrazená plynová zařízení ve smyslu §4 písm. d) až g) zákona (dále jen "zařízení") jsou zařízení pro

- a) výrobu a úpravu plynů,^[3]
- b) skladování a přepravu plynů,
- c) plnění nádob plyny, včetně tlakových stanic,
- d) zkapalňování a odpařování plynů,
- e) zvyšování a snižování tlaku plynů,
- f) rozvod plynů,
- g) spotřebu plynů spalováním.

§3

Oprávnění organizací

§3 (1) Organizace mohou montovat, opravovat zařízení, provádět na něm dodavatelským způsobem revize a zkoušky a plnit tlakové nádoby na plyny jen na základě oprávnění (dále jen "oprávněná organizace").

§3 (2) Oprávnění vydává inspektorát bezpečnosti práce (dále jen "orgán dozoru"), v jehož obvodu má organizace sídlo popřípadě trvalý pobyt, a to na základě písemné žádosti organizace.

§3 (3) Organizace v žádosti uvede, jak je zajištěna spolehlivost a bezpečnost plynových zařízení, zejména jak je zajištěna:

- a) technická kontrola,
- b) v průběhu montáže a zkoušek možnost zacvičení pracovníků, kteří budou obsluhovat zařízení,
- c) servisní služba,
- d) odborná způsobilost pracovníků pro vykonávání montáží, oprav, revizí a zkoušek,
- e) dodání předepsané technické dokumentace provozovateli, upravené podle skutečného provedení, včetně návodů k obsluze a k provádění revizí.

§3 (4) Při prověřování odborné způsobilosti organizace zjišťuje orgán dozoru, zda její technická úroveň a odborná způsobilost jejích pracovníků poskytují záruku, že činnost s ohledem na rozsah požadovaného oprávnění, bude odpovídat požadavkům bezpečnosti práce a technických zařízení.

§3 (5) Orgán dozoru může na základě výsledků prověřování odborné způsobilosti stanovit další podmínky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení pro vydání oprávnění. Splnění těchto podmínek musí organizace před vydáním oprávnění prokázat.

§3 (6) Zjistí-li orgán dozoru, že podmínky nejsou dodržovány nebo že při činnosti podle oprávnění jsou porušovány předpisy k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, omezí rozsah oprávnění nebo je organizaci odejme.

§3 (7) Ustanovení odstavců 1 až 6 se nevztahují na plynárenská a odběrní plynová zařízení, pokud je montují a opravují plynárenské podniky.[4]

§3 (8) Výrobní nebo montážní organizace je povinna písemně oznámit orgánu dozoru příslušnému podle umístění zařízení alespoň 15 dnů předem místo a dobu provádění zkoušek[6] zařízení

- a) pro plnění tlakových nádob plynem,
- b) kompresní a regulační stanice s vysokým a velmi vysokým tlakem,
- c) pro rozvod plynů s vysokým a velmi vysokým tlakem,
- d) pro spotřebu plynů spalováním s jednotlivým výkonem nad 3,5 MW,
- e) na výrobu hořlavých plynů s jednotlivým výkonem nad 5 m³/h,
- f) na výrobu kyslíku s jednotkovým výkonem nad 1500 m³/h.

§3 (9) Zařízení uvedená v odstavci 8 může výrobní nebo montážní organizace odevzdat odběrateli jen po úspěšné zkoušce zařízení potvrzené orgánem dozoru.

§3 (10) U dovážených zařízení zabezpečuje plnění povinností podle odstavce 8 a 9 odběratelská organizace.

§4

Revizní technik musí mít pro provádění revizí a zkoušek zařízení osvědčení o odborné způsobilosti vydané orgánem dozoru na základě vykonané zkoušky.

Odborná způsobilost k obsluze a montáži

§5

§5 (1) Pracovníci pověřeni obsluhou zařízení musí být provozovatelskou organizací (dále jen "provozovatel") seznámeni s předpisy pro obsluhu a se souvisejícími bezpečnostními předpisy, s požárním řádem, poplachovými směrnicemi a musí být zaškoleni v obsluze těchto zařízení. Před pověřením samostatnou obsluhou zařízení musí být provozovatelem přezkoušeni.

§5 (2) Provozovatel je povinen určit obsah seznámení a délku (osnovu) zaškolení s ohledem na charakter a rozsah vykonávané činnosti na daném druhu zařízení a ověřovat znalosti pracovníků uvedených v odstavci 1 revizním technikem, který má platné osvědčení odborné způsobilosti příslušného druhu a rozsahu jednou za tři roky.

§5 (3) Zkoušky a přezkušování revizním technikem se nepožadují pro obsluhu plynového zařízení uvedeného v §2 písm. g), jehož celkový výkon je nižší než 50 kW.

§6

§6 (1) Podmínky odborné způsobilosti k montáži odběrních plynových zařízení a plynárenských zařízení stanoví zvláštní předpis.[4]

§6 (2) Montáží ostatních zařízení mohou být pověřeny jen osoby, které byly seznámeny v rozsahu své činnosti s předpisy pro montážní práce na zařízení a zaškoleny. Musí být seznámeny se souvisejícími předpisy a mít nejméně jeden rok odborné praxe, čímž se rozumí praktická činnost na zařízení příslušného druhu a musí složit zkoušky u orgánu dozoru.

§7

Organizace oprávněná k montážím nebo opravám zařízení je povinna zajistit zkoušku zařízení po dokončení montáže nebo rekonstrukce v rozsahu stanoveném příslušnými předpisy a projektovou dokumentací.

§8

Provoz zařízení

Provozovatel je povinen:

- a) zajistit, aby kontroly a provozní revize byly vykonávány podle zvláštních předpisů, popřípadě návodů a pokynů výrobce a dodavatele,
- b) zajistit, aby montáž a opravy zařízení vykonávala jen oprávněná organizace a obsluhu zařízení jen odborně způsobilí pracovníci,
- c) vypracovat do jednoho měsíce od zahájení provozu místní provozní řád podle podkladů v

- projektové a dodavatelské dokumentaci, návodů výrobce a na základě zkušeností z provozu,
- d) u zařízení, kde se pracuje s jedovatými a nedýchacími plyny, před zahájením provozu zajistit dýchací a oživovací techniku, udržovat ji ve stavu schopném provozu a pro případ nutnosti (havárie, porucha apod.) zajistit protiplynovou nebo záchrannou službu,
- e) vést předepsanou technickou dokumentaci, evidenci zařízení a uschovat doklady stanovené právními předpisy nebo technickými normami.

§9

Kontrolní prohlídky a zkoušky

§9 (1) Pro účely státního odborného dozoru je provozovatel povinen připravit zařízení ke kontrolní prohlídce nebo zkoušce ve stanoveném termínu a za podmínek stanovených orgánem dozoru.

§9 (2) Technické úkony nutné k řádnému provedení prohlídky nebo zkoušky řídí a vykonává revizní technik nebo jiný odborný pracovník určený provozovatelem.

Ustanovení přechodná a závěrečná

§10

§10 (1) Organizace provozující činnost uvedenou v §3 dosud bez oprávnění jsou povinny požádat o ně do šesti měsíců od účinnosti této vyhlášky.

§10 (2) Oprávnění vydaná organizacím a osvědčení vydaná pracovníkům před účinností této vyhlášky zůstávají v platnosti tři roky ode dne, kdy vyhláška nabyla účinnosti.

§11

Zrušuje se §1 písm. d) vyhlášky č. 151/1969 Sb., kterou se určují vyhrazená technická zařízení.

§12

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 1979.

Poznámky:

[1] §3 odst. 1 zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce.

[2a] Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění zákona č. 71/2000 Sb.

[2b] Nařízení vlády č. 176/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na zařízení a ochranné systémy určené pro použití v prostředí s nebezpečím výbuchu.

Nařízení vlády č. 177/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na spotřebiče plynových paliv.

[3] §1 odst. 4 vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení.

[4] Vyhláška federálního ministerstva paliv a energetiky č. 175/1975 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení plynárenského zákona.

[5] Např. zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, zákon č. 104/1990 Sb., o akciových společnostech, zákon č. 173/1988 Sb., o podniku se zahraniční majetkovou účastí, ve znění zákona č. 112/1990 Sb.

[6] §9 vyhlášky č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení.